

[Gert Petersen]

jekter eller SDI, eller hvad man nu vil kalde det, og vi var tilfredse med den dagsorden, der blev vedtaget.

Man må nok sige, at den er blevet fortolket på en noget speciel måde, men allerede den debat, der fandt sted, blev forkludret fra regeringens side. Således oplevede vi, at udenrigsministeren nægtede at besvare relevante spørgsmål fra tinget, og ikke alene det: han førte også folketinget bag lyset.

Jeg vil gerne spørge udenrigsministeren om noget. Udenrigsministeren er her ikke, men han gemmer sig måske ude bagved, for jeg kan ikke forestille mig, at udenrigsministeren ikke er til stede, når vi fører en vigtig debat om hans arbejdsområde, selv om forespørgslen er stilet til statsministeren. Udenrigsministeren er givetvis udenfor, og jeg vil da håbe, at han bliver hentet ind, så han kan få lejlighed til selv at svare.

Sagen er den, at udenrigsministeren blev spurgt, jeg tror ti gange i løbet af den debat, om det var rigtigt, at man på NATOs samtidige ministermøde forhandlede SDI-stjernekrig. Udenrigsministeren nægtede at svare. Det viste sig bagefter, at det gjorde man. Hvorfor svarede udenrigsministeren ikke på disse gentagne spørgsmål, mange spørgsmål? Det kalder jeg fortielse.

Dernæst sagde udenrigsministeren – og jeg citerer fra hans omdelte tale, først side 1:

»Endelig er der tale om et nationalt amerikansk forskningsprogram, ikke et NATO-program.«

Og videre fra side 2:

»... for det tredje et rent nationalt amerikansk initiativ, som de allierede ikke er blevet bedt om at deltage i.«

Det sagde udenrigsministeren den 26. marts 1985. Den 26. marts 1985 trådte NATOs ministermøde sammen. Man har haft en dagsorden, og på den dagsorden stod, at man skulle drøfte SDI. Det er rigtigt, at så kommer der et brev fra Weinberger i sidste øjeblik, og det har statsministeren henvist til i et svar på et spørgsmål fra mig. Det brev vidste man imidlertid ikke noget om på forhånd. Men lad os nu holde Weinbergers brev helt udenfor og så nøjes med at spørge: hvornår var udenrigsministeren bekendt med, at NATOs ministermøde, som begyndte den 26. marts, på sin dagsorden havde et punkt, hvorunder man skulle drøfte det amerikanske SDI-initiativ? Nu bruger jeg oven i købet

det pæne udtryk, som Reagan foretrækker at man bruger; det er det, statsministeren forstår. Hvornår var han bekendt med det?

Jeg har grund til at tro, at man var bekendt med det, cirka en uge før mødet blev afholdt, for det er det almindelige, at NATO-dagsordener, ministermødedagsordener, cirkulerer mellem regeringerne, og en uges tid før mødets afholdelse er de regeringerne bekendt. Ikke desto mindre sagde udenrigsministeren den samme dag, at det er et rent nationalt amerikansk initiativ, som de allierede ikke er blevet bedt om at deltage i. Det kalder jeg at føre folketinget bag lyset simpelt hen. Først fortav udenrigsministeren relevante oplysninger, og dernæst førte han folketinget bag lyset.

Så kommer endelig det tredje, som allerede har været drøftet: hvad der skete på selve ministermødet, hvor man naturligvis kan endevende teksten i den dagsorden, som blev vedtaget. Udenrigsministeren selv reagerede på det møde, hvor vi vedtog dagsordenen, på den måde, at han fortolkede den som en klar undsigelse af stjernekrigsprogrammet, undskyld, SDI-programmet, og derfor ville han stemme imod den og opfordrede alle til at gøre det samme.

Et par dage efter får vi at vide af regeringen og statsministeren, at det slet ikke var nogen klar undsigelse, det var bare et dansk nej til at deltage i forskningen. Jeg tror nok, at udenrigsministerens første fortolkning var den korrekte, og jeg er glad for, at vi får det rettet nu under alle omstændigheder.

Hvad det andet angår, deltagelsen i forskningen, er forholdet vel det, at det er at føre verden bag lyset, når vi takker for en indbydelse til deltagelse i forskning og lover at overveje det, efter at vi dagen før her i folketinget har vedtaget, at vi skal sige nej. Selvfølgelig skulle der have været en dansk fodnote, hvori man havde oplyst, at Danmark ikke agter at overveje dette og ikke agter at sige ja til det.

På hele den baggrund vil jeg stille forslag om motiveret dagsorden. Vi er i alt væsentligt enige i det forslag, socialdemokratiet er kommet med, og kunne egentlig nøjes med at stille ændringsforslag med en tilføjelse, men det må man ikke mere. Vi har imidlertid så lidt tillid til denne regering, at vi mener, at pålægget må komme langt klarere frem, ellers får vi bare at vide, som vi har hørt det et